

Jukka Hakola

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

Verojen maksulykkäysten ehtojen muutosten vaikutukset kuntien verotuloihin ja niiden kompensointi

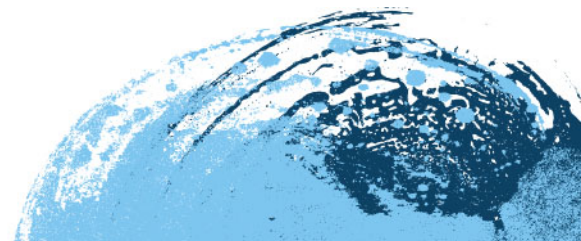
Eduskunta on säätänyt verojen maksujärjestelyiden ehtojen muuttamisesta [HE 33/2020](#) perusteella ja lisäksi Verohallinto on muuttanut maksujärjestelyyn hakeutuksen ehtoja ja menettelytapojaan. Maksujärjestelyjen muutokset aiheuttavat kunnille verotulojen väliaikaisen pienentymisen vuonna 2020. Kuntien verotulojen arvioitiin kyseisessä hallituksen esityksessä vähentyvän yhteensä 547 miljoonaa euroa, josta kunnallisveron osuus on 422 miljoonaa euroa, yhteisöveron 45 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron 80 miljoonaa euroa.

Verotulojen pienentyminen kompensoidaan kunnille osana kuntien valtionosuuslain mukaista veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta [HE 32/2020](#) perusteella. Korvaus maksetaan kunnille verovuoden 2020 verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien, yhteisöveron vuoden 2020 jako-osuuksien ja vuodelta 2019 toimitetun kiinteistöverotuksen kuntakohtaisten osuuksien suhteessa kuukausittain jaettuna touko-joulukuussa 2020. Käytännössä kuntien valtionosuuksia korotettiin n. 68,4 miljoonalla eurolla per kuukausi loppuvuoden ajaksi.

Kompensaatio on kuitenkin väliaikainen. Sillä korvataan ainoastaan verotulojen akuutti pieneneminen, mutta ei tueta kuntataloutta yleisesti. Taustalla on ajatus, että yritykset maksavat maksujärjestelyyn siirretyt verot täysimääräisesti vuosien 2020-2022 aikana ja lisäksi yritykset maksavat veroille määrätyn viivästyskoron.

Hallituksen esityksen mukaisesti eduskunta päätti, että vuonna 2020 maksettu kompensointi kunnille on **547** miljoonaa euroa, mutta vuonna 2021 takaisinperittävän kompensoinnin määrä on **572** miljoonaa euroa sisältäen täysimääräisesti maksujärjestelyn piiriin siirretyt verotulot (547 milj.€) sekä niille lasketun viivästyskoron (25 milj. €). Kompensaation takaisinperinnässä kunnilta perittävän koron määräksi muodostuu siten **4,6 prosenttia**, joka ylittää 4 %:n viivästyskoron määrän.

Hallitus on antanut eduskunnalle myös **toisen esityksen HE 74/2020**, jossa esitetään muutoksia muun muassa viivästyskoron (alennetaan 3 prosenttiin) määrään sekä veronpalautusten käyttöön verovelkojen maksuun. Näillä muutoksilla on vaikutuksia kuntien verotuloihin. Lisäksi kyseisessä esityksessä on päivitetty arvioita verojen maksulykkäysten vaikutuksista kuntien verotuloihin Verohallinnon tähän asti saamien maksulykkäyshakemusten perusteella.

Jukka Hakola

Nyt hallitus arvioi, että kaikki edellä esitetyt muutokset vähentävät kuntien verotuloja **77 miljoonaa euroa vähemmän kuin aiemmin on arvioitu**. Kuntien verotulot vähenisivät siten vuonna 2020 yhteensä 475 miljoonaa euroa (ottaen huomioon jo vuoden 2020 aikana kertyvät viivästyskorot). Tästä 391 milj.€ olisi kunnallisveroa, 23 milj.€ yhteisöveroa ja 61 milj.€ kiinteistöveroa. Lisäksi näille kertyvä viivästyskoroko alenisi 10 milj. euroa korkoprosentin alentamisen sekä järjestelyyn siirtyvien verojen kokonaismäärän pienenemisen takia. Esityksen perusteella kunnille pitäisi kompensoida vuonna 2020 **472** milj. euroa ja periä kompensatiota takaisin viivästyskorokoineen vuonna 2021 **487** milj. euroa.

Kunnilta takaisinperittäväksi viivästyskoroksi muodostuu täten n. 3,2 prosenttia, kun verovelvolliset maksavat veroille 3 prosentin viivästyskorkoa.

Kuntaliiton muut huomiot

Maksujärjestelyyn siirretyt verot eivät tosiasiasa koskaan kerry täysimääräisesti yritysten konkurssien ja muiden maksuvaikeuksien johdosta. Verohallinnon ([HE 74/2020](#)) mukaan normaalitilanteessakin maksujärjestelyihin siirretyistä veroista jää kertymättä 20 - 30 prosenttia. Tästä syystä on kohtuutonta suorittaa kompensatian takaisinperintä kunnilta täysimääräisesti korkojen kera.

Kuntaliiton mukaan takaisinperittävää määrää pitäisi alentaa jo lähtökohtaisesti ottaen huomioon arviot kertymättä jäävistä veroista. Lisäksi viivästyskoron osuus tulisi jättää kokonaan perimättä kunnilta.

Eduskunnan hallintovaliokunta edellytti valtionosuusmuutosta koskevaan hallituksen esitykseen [HE 32/2020](#) antamassaan mietinnössä ([HaVM 6/2020](#)), että maksujärjestelyjen aiheuttamat verotulojen menetykset vuonna 2020 kompensoidaan kunnille mahdollisimman oikean määräisinä ja mahdollisimman oikea-aikaisesti. Valiokunta korosti, että mikäli esityksen mukaiset arviot poikkeavat merkittävästi toteumatiedoista, tulee verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten ja vähennettävien viivästyskorokojen määrää myöhemmin täsmentää vastaamaan toteutunutta. Esityksessä kuitenkin lähdetään siitä, että kompensatio määrää ei vielä tässä vaiheessa tarkisteta, koska arviot ovat tilanteen luonteen takia hyvin epävarmoja ja riippuvat verovelvollisten käytöksestä.

Kuntaliitto katsoo, että kompensatioita ja sen takaisinperintää tulee oikaista toteumatietojen perusteella syksyllä 2020. Veroille kertyviä viivästyskorvoja ei ole myöskään syytä periä kompensatian kautta kunnilta takaisin.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola

Kehittämispäällikkö, verotus

